

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК АКТУАЛЬНА ВИМОГА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Решетняк Н. Б., Кузьменко О. В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Академічна доброчесність як вимога організації освітнього простору дедалі частіше згадується у науковій літературі. Зазначена категорія стала досліджуватися в Україні останнім часом. Варто проаналізувати еволюцію її вивчення. До найбільш значних наукових праць, присвячених академічній доброчесності, слід віднести публікації таких вчених як Зеленецький В., Назаров І., Тицька Я. Важливе місце серед присвячених цій проблематиці досліджень посідає дисертація Сопової Д. на тему «Академічна чесність як складова професійної підготовки майбутніх фахівців в університетах Європейського Союзу». Також останнім часом проблема академічної доброчесності стала досить поширеною у зв'язку з підвищенням кваліфікації українськими науковцями за зарубіжними програмами. Це спонукає вітчизняних науковців публікувати різноманітні праці на згадану тему. Академічна доброчесність активно досліджується в державах Європейського Союзу. В англomовній літературі ця категорія відома як «Academic integrity». Вона інтенсивно вивчається в зарубіжній науці. Термін «академічна доброчесність» з'явився в юридичному лексиконі України у 2017 р. Саме тоді був ухвалений Закон України «Про освіту». У ньому академічна доброчесність згадується багаторазово. Вона віднесена в цьому нормативному акті до засад політики держави у сфері освіти, а також до принципів освітньої діяльності. Безпосередньо академічній доброчесності присвячена окрема стаття згаданого закону, де міститься її визначення, форми порушення, а також несприятливі наслідки за її порушення. Належні новели з'явилися у Законі України «Про вищу освіту». Тут поняття «академічна доброчесність» зустрічається близько десяти разів. У закладах вищої освіти України останнім часом були затверджені так звані кодекси академічної доброчесності, створені спеціальні профільні комісії, до повноважень яких, зокрема, належить оцінка дотримання її принципів. Система боротьби з порушенням академічної доброчесності стала досить якісно працювати. Повністю усунути відповідні порушення, вважаємо, неможливо. Звернемо увагу на перспективи правового регулювання академічної доброчесності. Маємо на увазі законопроект «Про академічну доброчесність». У ньому говориться, що наразі питання доброчесності в освіті та науковій діяльності врегульовано в Україні лише частково. Зауваженнями до законопроекту є насамперед неузгодженість деяких його категорій з нормами цивільного права України, відсутність легітимного порядку відкликання твору науки, питання санкцій за порушення академічної доброчесності та дещо інше. Тож подальше дослідження академічної доброчесності як актуальної вимоги організації освітнього простору має перспективи та чекає на своїх дослідників.